

NEFSİN DERECE VE ÂFETLERİ

Prof^Ö. Dr. Mustafa TEMİZ^Ö

13.11.2017

Âyet

Allah'ın (CC), zâtına, sıfatlarına, hüküm ve irâdelerine ilişkin olan, **nişan** ve alâmetlere, **âyet** denir. **Âyet**, 'açık alâmet' demektir.

Alâmet ise, iz, işâret ve belgedir. Bu itibarla **âyet**, kesin **delil** olup karşısında, ciddî bir şekilde, söz söyleme ihtimâli **olmayan**, apaçık, **mûcize** anlamındadır.

“Alâmet kavramı, 'kendiliğinden görünen, belli olan' anlamını içermektedir. Açık alâmet ise, kendiliğinden, **görünenin**, belli olanın, daha açık, anlamlandırılmasına, tanımlanmasına yardım etmektedir¹.”

Meselâ **duman** bir **alâmet** ise **ateş**, onun bir yangın olduğunu, **daha** açıkça, ortaya koyar, dolayısıyla dumana göre **ateş**, bir açık alâmet sayılabilir.

Kur'ân'ı Kerîm'deki sûreleri meydana getiren, cümle veyâ cümleciklere **de** âyet denmektedir. Bu nedenle, Kur'an âyetlerine, kısaca söylemek gerekirse, birer mûcizevî değerler olarak bakılırsa, hiç hatâ yapılmamış demektir.

Kur'ân'ı Kerîm'deki âyetleri, **Kelâmî Âyetler** ve **Kevnî Âyetler** şeklinde, ikiye ayıranlar vardır. Bâzıları da **âyetleri**, meselâ '**fikhî âyetler**', '**itikâdî âyetler**', '**âhlakî âyetler**', '**kevnî âyetler**', '**kıssa âyetleri**' olarak sınıflamışlardır.

Şükür Ve Teşekkürler

Âyetlerin kesinlikleri husûsunda, Kur'an âyetlerinin Allah (CC) sözü olduğuna ilişkin **olarak** yemin dahî edilse, **bu iddiâ doğru olduğu için**, yemin

^Ö Dosyalarda sayfa sonlarındaki **pdf**, **html** uzantılı ve diğer adresler tıklandığında, internetteki bu ilgili yazılara ânında ulaşılabilir.

^Ö Yazar, *particilik taassubunu reddeder, Türkiye Gemisi*'nin batmamasının garantisinin, İslâmî istikâmet doğrultusundaki çalış-malarda olduğuna inanır ve bu nedenle İslâmî istikâmeti benimseyenlerin tarafındadır. Yazar hakkında daha fazla bilgilenmek isteyenler, aşağıdaki internet adresini **tıklayabilirler**:

[http://mtemiz.com/bilim/BHB%20GEÇTİ%20\(Yalnızca%20çocuksuz%2031.07.2015\).pdf](http://mtemiz.com/bilim/BHB%20GEÇTİ%20(Yalnızca%20çocuksuz%2031.07.2015).pdf)

¹ Elmuh, *Âyet Kavramı Hakkında*, Alındığı Elektronik Posta Adresi, http://63.231.71.139/forum_posts.asp?TID=4585&PN=1, En Son UlaşımTârîhi: 12.05.2011.

kefâreti ödenmez. Dolayısıyla Kur'an tarafından şekillenen, bir Kültüre sâhip olduğumuz için, ayrıca Allah'a (CC), şükretmek zorundayız! Ki, Allah (CC) bize karşı, nîmetlerini daha da artırsın! Nitekim Allah (CC), aşağıda verilen, İbrahim Süresi, âyet7' de, bize bu şifreyi vermiş bulunuyor:

“Eğer şükrederseniz, nîmetimi artırırım. Ama nankörlere karşı azâbım şiddetlidir-İbrahim Süresi, âyet7.”

Dikkat ederseniz, Allah'ın (CC) her bir înetine karşı, şükür ve teşekkürleri ne kadar bol yaparsak, nankörlük ve nankör olmanın azâbından da, aynı nisbette, uzaklaşmış olmaktadır. Görüyorsunuz ya, şükür ve teşekkürleri bol bol yapmakla, mutluluk kapıları nasıl açılıyor!

Âyetlerden Çıkarılan Sonuçlar

Âyetlerden çıkarılan, en önemli sonuçlardan biri, kulluğumuzu nasıl yapacağımız husûsundaki aydınlanmalar olabilir. Bir kere âyetleden, Yeryüzü'ndeki hayat mücâdelesinin sırasında, iki cihan saadetini elde etmek için, gerekli ölçü ve davranış kurallarımızı öğreniriz.

İlk plânda Allah'ın (CC) âyetlerinin mâhiyet ve değerini öğrendikten sonra, diğer önemli hususların kavranılmasının yolları, kendiliğinden ortaya çıkar. Herşeyden önce, Allah'ın (CC) zat ve sıfatlarını, akılla anlamaya başlarız. Ondan sonra sıra, Allah'ın (CC) kânunlarını, emirlerine ve hükümlerini, tam anlamıyla, anlamaya gelir. Ki bunları anlayıp, doğru olarak anladıklarımıza uymaya, mârifet deniyor / denmektedir. Böylece bu merhâleleri geçerek, mârifeti elde eden bir insan, râdiye ve mardiye makamlarını geçerek, bakâbillâha ulaşır/ ulaşmaktadır.

Mârifet Yolculuğunun Engelleri

Mârifet yolculuğunun en önemli engellerinden birisi, kişinin nefsidir. Bu yolculukta, azimli olan insan, nefsi ile mücâdeleyi göze alan insandır. Her şeyde olduğu gibi, nefisle mücâdelenin de bir yol ve metodu, ölçüleri vardır. Nefisle mücâdele sırasında, merhâle katedildikçe, nefis de değişim geçirir, derece derece değişir. Bu değişime, nefsin dereceleri ya da mertebeleri denir.

İnsan, nefsiyle mücâdelede ederken, merhâle katedildikçe, nefsin kötülüklerinden de, gittikçe, kurtularak, temizlenmeye ve daha iyi insan olmaya başlar...

Nefsin Kötülükleri

Nefsin kötülüklerine, *nefsin âfetleri* denir. Nefsin âfetlerini şöylece özelemek mümkündür:

- 1) Cehâlet,
- 2) Cimrilik,
- 3) Dedikodu-Gıybet,
- 4) Fitne-Fesat,
- 5) Gurur-Kibir,
- 6) Haset ve Düşmanlık,
- 7) Hırs-Şehvet,
- 8) İsyân,
- 9) İptilâ,
- 10) Kin ve Nefret,
- 11) Küfür,
- 12) Mürâilik²,
- 13) Nankörlük,
- 14) Öfke-Gayz,
- 15) Sabırsızlık,
- 16) Vefâsızlık,
- 17) Yalan,
- 18) Zulüm,
- 19) Kötü Zan.

Nefsin Dereceleri ya da Mertebeleri

Nefsin 7 derecesi ya da *mertebesi vardır*. Bunların detayına girmeden burada, *bunların*, yalnızca isimlerini zikretmek yetecektir:

- 1) Nefsi emmâre
- 2) Nefsi levvâme,
- 3) Nefsi mülhime,
- 4) Nefsi mutmaine,
- 5) Nefsi râdiye,
- 6) Nefsi mardiye,
- 7) Nefsi tezkiye (kâmile).

² İki yüzlü kimse, dalkavuk, riyakâr, münâfik

Sonuç

Her **insan**, bu dünyâda yaşarken, **hedefi**, nefsin bu 7. kademesine ulaşmak olmalıdır! Nefsin bu mertebeleri, bir **bir**, geçildikten sonraki hâle, **Bakâbillah** diyenler vardır. Böyle bir **mertebede**, nefis kötülüklerden uzaklaşmıştır. **İnsan**, iyi bir insan olmuştur.